

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 28/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 41/09-54 zo 7. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2010 doručená sťažnosť P. J., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných

práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 41/09-54 zo 7. júna 2010 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 K 519/97 z 31. augusta 2000 bol udelený súhlas na predaj majetku úpadcu Z., š. p. v likvidácii, patriaceho do konkurznej podstaty mimo dražby, okrem iného aj nehnuteľnosti zapísanej na LV č. ..., katastrálne územie ..., a to parcela č. ... – orná pôda o výmere 15 012 m² pre sťažovateľa. Na základe toho bola medzi sťažovateľom a správkyňou konkurznej podstaty (ďalej len „správkyňa“) uzavretá 12. septembra 2000 kúpna zmluva, predmetom ktorej bol okrem iného aj uvedený pozemok. Správkyňa sťažovateľovi listom z 19. decembra 2002 oznámila, že s predmetnou nehnuteľnosťou má právo disponovať iba P., a preto je právny akt týkajúci sa prevodu tejto nehnuteľnosti podľa jej názoru nulitný. Z toho dôvodu správkyňa iniciovala návrh na podanie protestu prokurátora. Správa katastra Prešov (ďalej len „správa katastra“) rozhodnutím zo 7. januára 2003 vyhovel v plnej miere protestu prokurátora č. Pd 2039/02-6 a napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu z 11. októbra 2000 č. ... v rozsahu povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - parcela č. ... – orná pôda o výmere 15 012 m², katastrálne územie ..., zrušila. Dôvodom rozhodnutia správy katastra bolo porušenie zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu správy katastra odvolanie. Katastrálny úrad Prešov svojím rozhodnutím zo 4. apríla 2003 potvrdil rozhodnutie správy katastra zo 7. januára 2003. Preto následne správa katastra rozhodnutím z 30. apríla 2003 pod č. ... zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy z 12. septembra 2000 vedenej pod č. ... v časti týkajúcej sa prevodu vlastníctva pozemku parcelné č. ... – orná pôda o výmere 15 012 m² v katastrálnom území ... Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že proti uvedenému rozhodnutiu správy katastra z 30. apríla 2003 podal 20. mája 2003 odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací orgán zrušil toto rozhodnutie. Ďalej sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že *„Právny zástupca sťažovateľa až dňa 11.3.2008, pri koncipovaní vyjadrenia v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave č. k. 1S 20/2007 zistil, že o odvolaní sťažovateľa zo dňa 20.5.2003 proti rozhodnutiu Správy*

katastra Prešov zo dňa 30.4.2003, č. ..., nebolo zatiaľ rozhodnuté, resp. sa rozhodnutie u sťažovateľa nenachádza, alebo mu nebolo doručené.

Sťažovateľ preto listom zo dňa 19.5.2008 vyzval Katastrálny úrad v Prešove o bezodkladné zaslanie rozhodnutia o jeho odvolaní zo dňa 20.5.2003, proti rozhodnutiu o zamietnutí vkladu zo dňa 30.4.2003. Právnomu zástupcovi sťažovateľa bola dňa 9.6.2008 doručená odpoveď Správy katastra Prešov zo dňa 5.6.2008, v ktorej správa katastra uvádza, že podanie tohto odvolania nie je v ich evidencii zaregistrované. Takéto tvrdenie je irelevantné, nakoľko sťažovateľ uvádza, že podal odvolanie dňa 20.5.2003 osobne na Správu katastra v Prešove, čoho dôkazom je podacia pečiatka Správy katastra Prešov.“

Sťažovateľ sa preto návrhom z 3. augusta 2009 domáhal, aby krajský súd uložil správe katastra povinnosť konať vo veci jeho odvolania z 20. mája 2003 proti rozhodnutiu správy katastra z 30. apríla 2003 o zamietnutí návrhu na vklad vlastníckeho práva pod č. ... Krajský súd vydal 7. júna 2010 uznesenie č. k. 3 S 41/09-54, ktorým návrh sťažovateľa zamietol a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal náhradu trov konania.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo P. J., podľa čl. 1, čl. 2 ods. 2, či. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3S 41/09 zo dňa 7.6.2010, porušené bolo.

3. Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 7.6.2010, sp. zn. 3S 41/09, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť P. J. trovy konania v sume spolu 254,88 €, za 2 úkony právnej pomoci: prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na ústavný súd, teda 2 x (120,23 €+7,21 €) na účet advokáta JUDr. J. G., Advokátska kancelária, P., vedený v ..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

Sťažovateľ si uplatňuje nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia voči porušovateľovi v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práv podľa čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny uznesením krajského súdu.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny

7. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 27/07).

Sťažovateľ sa na krajský súd obrátil s návrhom preto, lebo tvrdil, že správa katastra ako orgán verejnej správy je nečinná, pretože nerozhodla o jeho odvolaní z 20. mája 2003.

Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Ústavný súd

v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia krajského súdu.

Krajský súd v napadnutom uznesení zo 7. júna 2010 zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré návrh sťažovateľa zamietol. Vo veci sťažovateľa bolo

zásadnou otázkou posúdenie, či sťažovateľ skutočne podal 20. mája 2003 odvolanie proti rozhodnutiu správy katastra. Skutkový stav v súvislosti s touto otázkou bol podľa ústavného súdu zistený starostlivo a posúdený krajským súdom ústavne akceptovateľným spôsobom. Podľa ústavného súdu postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v uznesení krajského súdu nezistil. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu.

8. Sťažovateľ sa v sťažnosti domáhal tiež ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Uvedené ustanovenie predstavuje skôr kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, než ustanovenie zakladajúce základné práva. Základné právo je priznané už v čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi týmto ustanovením ústavy a napadnutým uznesením krajského súdu a ani sťažovateľ neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by to preukazovali. Krajský súd sa riadne zaoberal návrhom sťažovateľa, ktorý tvrdil, že správa katastra bola nečinná, a v tejto veci rozhodol uznesením, ktoré považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľné.

9. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny. Ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny

10. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci nie je dôvod, aby odlišne posudzoval aplikovateľnosť čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny.

Judikatúra ústavného súdu je stabilizovaná v tom smere (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Z tohto dôvodu je preto v kontexte už uvedeného (bod 7 odôvodnenia tohto uznesenia) sťažnosť taktiež zjavne neopodstatnená a navyše ústavný súd nezistil, že by mohla byť daná príčinná súvislosť medzi uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny.

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol aj v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

11. Sťažovateľ podal sťažnosť aj z dôvodu porušenia práv podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti však ústavný súd uvádza, že tieto základné ustanovenia ústavy neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, nemajú charakter základného práva, a preto nie sú priamo aplikovateľné na individuálny prípad. Z uvedeného dôvodu je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neodôvodnená, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie uznesenia krajského súdu a náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2011